

Bert van 't Oever noemt Geertje 265 een 'once in a lifetime cow'

'Geen wensen op fokkerijgebied meer'

De koe heeft alles goed gedaan, zegt Bert van 't Oever uit Kamperveen (OV) over Cello-dochter Geertje 265. Ze was hoogproductief, succesvol in de showring en toont een ongekende fokkracht, met als voorlopig hoogtepunt fokstier Heuvel Suarez. De veehouder kwam aan de koefamilie, nadat zijn bedrijf tijdens de MKZ-crisis van 2001 was geruimd.

Heuvel Suarez wist bij de indexdraai eerder deze maand als een van de zeer weinige dochtergeteste stieren de grens van 300 NVI-punten te doorbreken. Op basis van de meer op de boerenpraktijk toegesneden Totaal Index Praktijk komt hij zelfs tot 324 punten en staat hij op de tweede plaats (zie ook pagina 53). Met +0,51 procent vet en +0,33 procent eiwit is Suarez een extreme

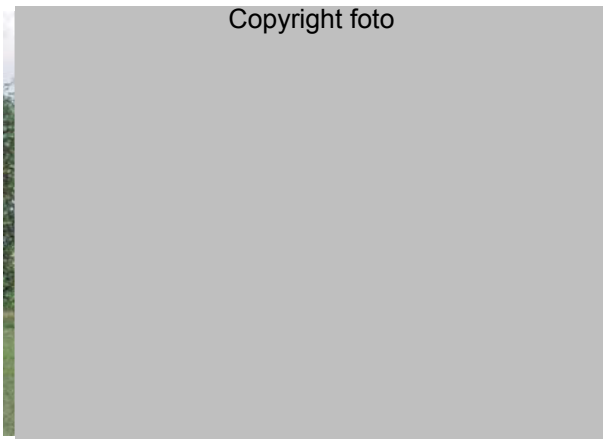
gehaltenvererver. Hij combineert dat met een totaal exterieur van 112, met 112 voor uiers en 110 voor beenwerk, inclusief een fokwaarde van 112 voor klauwgezondheid. Suarez geeft met een fokwaarde van 106 voor celgetal tevens gezonde uiers en scoort met een fokwaarde van 109 ongekend hoog voor dochtervruchtbaarheid. Een en ander resulteert in een levensduurfokwaarde van

741 dagen. De stier heeft eigenlijk maar één zwak punt en dat is de melkproductie van -324 kilogram.

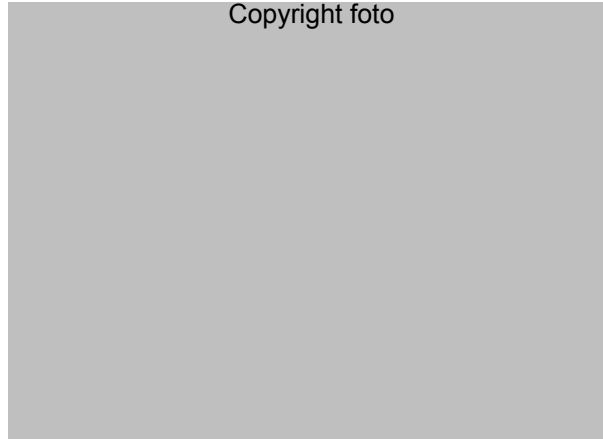
Mond- en klauwzeer crisis

De geschiedenis van Heuvel Suarez begint bij de mond- en klauwzeer crisis van 2001. Het bedrijf van de familie Van 't Oever in

De vijftig melkkoelien worden links van de voergang in de 3+1 rijige stal gehuisvest, rechts staat het jongvee.

Heuvel Suarez (O Man x Cello) is één van de zeer weinige dochtergeteste stieren met een NVI hoger dan 300 punten.

De koeien worden gemolken in een 2 x 5 stands visgraat melkstal.

Kamperveen werd geruimd, toen Bert en zijn vrouw Harriët net een paar maanden met Berts ouders in maatschap waren. Nog altijd wordt er getwijfeld of de ruiming van destijds terecht was, net zoals dat in Kootwijkerbroek ook nog altijd uiterst onzeker is. Al met al een periode die bij Bert en Harriët weer bovenkwam bij de uitbraak van vogelgriep onlangs in hun woonplaats.

Van 't Oever ontving voor het vee de getaxeerde waarde en kocht van het uitgekeerde geld hoofdzakelijk drachtige pinken terug, veel uit Zuid-Holland en uit Zeeland. Ze kochten ook koeien om direct te kunnen melken en wel tien tegelijk om de melk in de tank ook te kunnen koelen. Bert kocht ook twee overlopers. Twee Lava-dochters van de familie Van den Berg van het Kampereiland, die hun kalf hadden verworpen. „De eigenaar vond de dieren daardoor te oud worden. Ik wilde ze wel. Ze waren gepaard met Lord Lily, achteraf een combinatie van twee CVM-stieren.“

Eén van de twee Lava-dochters was Geertje 264, die tot een levensproductie van 94.287 kilo melk met 4,94 procent vet en 3,75 procent eiwit zou komen en op zevenjarige leeftijd werd ingeschreven met 89 punten. Ze begon haar eerste lactatie op twee jaar en negen maanden en kaljde binnen het jaar weer. Haar tweede kalf was Cello-dochter Geertje 265, de moeder van Suarez.

Heuvel Emanuelson

Bert en Harriët waren direct al enthousiast over het kalf Geertje 265, maar dat ze later zoveel zou brengen hadden ze nooit verwacht. Ze maakte een vaarzenlijst van 8.648 kilo melk met 4,66 procent vet en 3,89 procent eiwit in 295 dagen, goed voor een lactatiewaarde van 127. Bovendien werd ze ingeschreven met een algemeen voorkomen van 88 punten. De KI-interesse was daarmee gewekt. Haar tweede kalf, een stierkalf van Jocko met de naam Heuvel Maduro, vertrok

naar CRV en werd daar als proefstier ingezet. Hij noteert nog altijd goede fokwaarden en schiet eigenlijk alleen op het gebied van uiergezondheid (fokwaarde: 92) tekort. Als tweedekalkskoe werd Geertje 265 voor het eerst gespoeld. De ET-sessie met Jefferson leidde tot een vaarskalf en een stierkalf. De laatste met de naam Heuvel Emanuelson – CRV kortte de naam af tot Emanuel – belandde bij CRV en werd fokstier. Hoewel er geen sperma meer van beschikbaar is, doet de stier nog altijd goede zaken. Bij de indexdraai van eerder deze maand steeg hij voor het eerst over de 200 punten NVI. De stier realiseert duizend kilo melk met vlak eiwit en een licht negatief vetgehalte. Hij scoort positief voor uiergezondheid en vruchtbaarheid, hoog voor levensduur (507 dagen) en hoog voor exterieur (110). Zijn sterkste exterieuronderdeel vormen de uiers (112) en zijn zwakste het beenwerk (101).

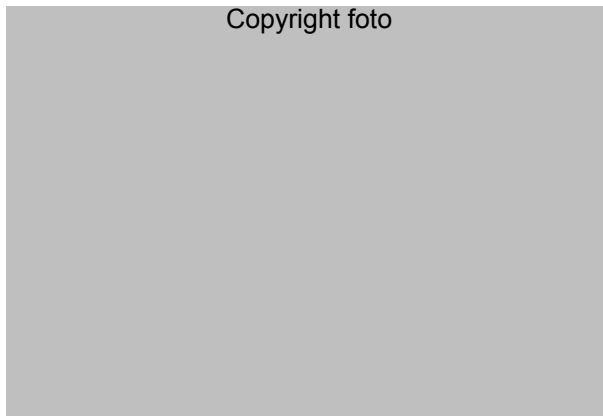
Spoelingen

Hoewel de stier het uitstekend doet, had Van 't Oever zelf niet zulke hoge verwachtingen van Emanuelson. Hij melkt nog één dochter van de stier, die het volgens de veehouder goed doet. „Een aantal dochters heb ik al jong verkocht, omdat Jefferson wat wegzakte, achteraf heb ik ze waarschijnlijk te vroeg weggedaan.“ Dat de stier bij elke indexdraai verder is gestegen, heeft volgens Van 't Oever mede te maken met de laatrijpeheid van de Geertjes. „De Cello was ook heel jeugdig.“ Hij prijst zich gelukkig met de afstamming van de koe: Cello x Lava x Marconi x F16 x Sunny Boy x Ned Boy x Tops x Alfons x Marlin. Een opvallend lange pedigree aan Holstein-stieren, 'zonder ook maar één verkeerde stier ertussen', stelt Bert. „Cello is misschien wel de minste.“ Geertje 265 werd in de volgende lactatie gespoeld met Olympic, Support en Paramount, overigens zonder dat het tot fokstieren leidde. „Zelf hebben we de koe

daarna nog met O Man gespoeld, omdat we ook wat dochters van O man van haar wilden.“ Die spoeling resulteerde in twee stiertjes en drie vaarskalveren, waarvan er twee nog op het bedrijf aanwezig zijn. Van de twee stiertjes ging Suarez naar de KI. Volle broer Vermeer ging als dekstier van het erf. „Die was zeker zo goed“, aldus Van 't Oever, „hij had nog meer Triple-A code 5, hij was heel degelijk.“ Op basis van (weliswaar slechts) twintig vaarzendochters scoort Vermeer met 814 kilo melk met -0,09 procent vet en +0,10 procent eiwit in ieder geval een hogere melkproductie dan zijn broer.

Ajax

Voor een KI-stier was Suarez een erg late O Man-zoon. KI Kampen kocht de stier desondanks aan en bleek er al vrij snel een goede zet mee te hebben gedaan. In de zomer van 2010 liet de fokkerijorganisatie al haar stieren op genomics onderzoeken en Suarez kwam daarbij als hoogste uit de bus. Inmiddels is bekend dat hij ook op basis van dochters hoog scoort. Desalniettemin is de kilogram melkproductie aanmerkelijk lager ►

Het pasgeboren stierkalf Heuvel Milik (Twist x Paramount x Cello) gaat naar KI Samen.

Copyright foto

De met 90 punten ingeschreven Geertje 265 (Cello x Lava) is de stammoeder van de Heuvel-fokkerij.

dan op basis van genomics ingeschat en blijkt het exterieur aanmerkelijk beter, zo vertelt zijn fokker.

Maduro, Emanuelson, Suarez, Vermeer, een voetballiefhebber zal een zekere voorliefde inmiddels hebben opgemerkt. „Ik ben inderdaad een voetballiefhebber en mijn club is Ajax”, lacht Bert. „De stieren uit de Geertjes worden daarom allemaal naar Ajax-voetballers genoemd. Maar bij internationale wedstrijden ben ik altijd voor de Nederlandse club, hoor”, verontschuldigt hij zich. Van 't Oever geeft aan dat het tegenwoordig wel eens zoeken is naar namen en dat Kl's de stieren soms andere namen geven. „Anita werd niet geaccepteerd.”

Excellent

Uit de spoelingen van Geertje 265 werden ook vrouwelijke dieren geboren. De fraaiste is vermoedelijk Olympic-dochter Geertje 101, die werd ingeschreven met 89 punten en succesvol was op menig regionale keuring. Evenals moeder Geertje 265 overigens, die later met een exterieurscore van 90 punten excellent werd verklaard. Van Geertje 101 ging zoon Alderweireld (v. Maik) naar de Kl, echter sneuvelde de stier voortijdig. De laatrijpe Geertje 101 – ze ging pas als vierdekalfskoe voor het eerst mee naar een keuring – is helaas hetzelfde lot beschoren. De 1,63 meter grote koe bivakkeert vanwege een chronische blessure noodgedwongen

buiten, waar ze rond de jaarwisseling nog een keer zal kalven.

Van 't Oever heeft vrij veel Olympic en Paramount gebruikt en is het meest tevreden over de Olympics, hoewel die wel erg groot konden worden. „Ik had schik met mijn Paramount-vaarzen, maar dezelfde lijsten maken ze als derdekalfskoe nog. Ze groeien er onvoldoende in.” Voor Geertje 279 (Paramount x Geertje 101) gold dat duidelijk niet. Ze werd net zo groot als haar moeder en was een enorme melkproducente met producties tot 15.000 kilo melk in 305 dagen. Haar zonen Heuvel Vertonghen (v. Lucrative) en Heuvel Bulykin (v. Lonar) staan respectievelijk bij Kl Samen en Kl Kampen.

Blessure

Net als haar moeder binnenkort te wachten staat, is ook Geertje 279 vanwege een blessure afgevoerd. „Ik raak te veel grote koeien kwijt”, vindt de veehouder. Hoewel hij niet erg op de hoogte staat, probeert Van 't Oever zijn koeien wel in balans te fokken. Hij gebruikt daarvoor het aAa-systeem. Voor in de stal staat een vrij zwaar gebouwde, lange koe met niet al te lange benen. Het blijkt de pasgekalfde Geertje 112 (Paramount x Cello) te zijn. „Ze heeft als een van de weinige koeien in de stal Triple-A-code 2 voorop staan”, aldus de veehouder. De dochter van Geertje 265 maakte een ondergemiddelde vaarzenlijst omdat ze veel

te vroeg kalfde, maar maakte inmiddels een goede tweede en derde lactatie met veel melk en hoog eiwit. Ze kreeg als vaars evengoed 88 punten en wordt net als haar moeder stiermoeder. Haar pasgeboren stierkalf Heuvel Milik (v. Twist) gaat naar Kl Samen en ook Kl Kampen heeft interesse getoond. Volle zus Geertje 108 is een wat tenerder koe met 86 punten en een gemiddelde lactatiewaarde over vier lactaties van 119. Haar zoon Heuvel Sordell (v. Cricket) is naar Cogent in Engeland vertrokken.

Hoekland Maik

Uit Olympic-dochter Geertje 101 heeft Van 't Oever nog een Paramount-dochter lopen. Ze kreeg tot dusver 83 punten voor haar exterieur, maar heeft hoge genomics en is daardoor toch stiermoeder. Lukoki (v. Maik) is inmiddels beschikbaar bij Kl Kampen en de nog erg jonge Denswill (v. Atlantic) wordt er over enige tijd ook ingezet. Dat Paramount zoveel kansen kreeg op de Geertjes is omdat de koefamilie 'vaak iets nodig heeft met de Triple-A codes 1, 5 en 6'. Om die reden heeft Van't Oever ook al in een vroeg stadium gebruikt gemaakt van de inmiddels populaire stier Hoekland Maik. Naast Lukoki uit een kleindochter en Alderweireld uit een dochter, is er ook nog een Maik-zoon uit de oude Geertje 265 zelf naar de Kl gegaan. Deze Heuvel Sana is beschikbaar bij Kl Kampen en was het zevende en laatste kalf

Copyright foto

Bedrijfsgegevens

Bert (45) en Harriët (43) van 't Oever houden met hun drie zoons Jochem (12), Leander (10) en Almar (9) in Kamperveen een 50-koppige melkveestapel. Het rollend jaargemiddelde van de veestapel bedraagt 9.462 kilo melk met 4,18 procent vet en 3,58 procent eiwit. Van 't Oever gebruikt dochtergeteste stieren als Twist, Maik, Cricket, Pilot, Banker, Camelot en Calibrate, de jonge stier Malki en de zelfgefokte Sana, Lukoki en Bulykin.

De koeien worden in de zomer overdag geweid. 's Nachts en in de winter krijgen ze een ongemengd rantsoen van gras en maïs, wat een keer of zes per

dag in laagjes wordt gevoerd. De koeien krijgen één soort brok via krachtvoerautomaten en in de melkstal. Van 't Oever kuult na het maaien steevast dezelfde dag nog in, of anders de volgende dag. „Natte kuil is minder broeigevoelig en bevat de meeste energie. We voeren gras en maïs met een VEM-gemiddelde van 1.000.” Van 't Oever beschikt over 31,5 hectare grond, wat bijna geheel in eigendom is. Van het areaal is 4 hectare maïs, de rest is gras. Naast het melkveebedrijf heeft Bert van 't Oever een eenmansbedrijf in stalventilatie. Hij verhuisde in 1994 met Harriët naar Dronten, waar hij werkzaam

Copyright foto

Geertje 101 (Olympic x Cello) werd met 89 punten ingeschreven en is de grootmoeder van de jonge KI-stieren Vertonghen (Lucreative x Paramount), Bulykin (Lonar x Paramount) en Lukoki (Maik x Paramount).

Copyright foto

Heuvel Emanuelson (Jefferson x Cello) heeft inmiddels derdekalfs dochters en noteert een NVI van 203 punten.

van Geertje 265. Overigens is er naast Sana nog een natuurlijk geboren zoon van Geertje 265 beschikbaar en dat is Heuvel Denver (v. Lucreative) bij KI Samen. Geertje kwam na de laatste kalving en zo'n 80.000 kilo melk niet meer op gang en na allerlei onderzoeken bleek paratbc de boosdoener. „Dat hadden we nog nooit gehad.“

Roodbontsegment

Naast de vier Paramount-stiermoeders is er nog een potentiële O Man-stiermoeder op het bedrijf. Geertje 110 is een volle zus van Suarez en maakt 305-dagenlijsten van meer dan 11.000 kilo melk met meer dan 4 procent eiwit. Ze kreeg als vaars 84 punten voor het exterieur, maar dat lijkt inmiddels te weinig. Van 't Oever denkt dat de koe met haar NVI van 262 punten voor het roodbontsegment wellicht interessant is en heeft in KI Samen al een belangstellende gevonden. Overigens loopt er maar één roodbonte koe op het bedrijf. „We hebben wel wat kalveren van Talentino en Pleasure, maar die zijn nog zwart. Om ze rood te krijgen, moet er weer een rode stier op en dat valt niet mee.“ Van 't Oever is kritisch bij zijn stierkeuze en hanteert de aAa-code als belangrijk selectie criterium. Hij gebruikt fokstieren en niet of nauwelijks genomicsstieren, behalve de jonge stieren van het eigen bedrijf. „Ik zou best genomicsstieren willen gebruiken als het totaalplaatje klopt, maar dat valt niet

mee, ook met het oog op de codes“, meent de veehouder. De enige jonge stier die wordt ingezet is Big Malki.

Veel stierkalveren

De Heuvel-fokker blijkt niet enthousiast over het spoelen van koeien en het bijbehorende gebruik van hormonen. Hij insemineert ze liever. En bij Van 't Oever levert dat bovendien genoeg stieren op. „We hebben eigenlijk altijd maar net genoeg vaarskalveren voor de vervanging. We melken daarom ook nog koeien die we eigenlijk wel kwijt willen.“ Op de suggestie om gesekst sperma te gebruiken, zegt de veehouder te hebben ervaren dat hoogproductieve koeien er over het algemeen slecht drachtig van worden. „En als de goede koeien een paar keer achter elkaar een stierkalf brengen, boer je hard achteruit.“ Waar Geertje 265 en dochter Geertje 101 beide al eens het reservekampioenschap bij de senioren in Zwolle opeisten en Geertje 265 bovendien algemeen kampioen werd in Oldebroek, is Van 't Oever tegenwoordig niet meer zo fanatiek wat betreft deelname aan fokveedagen. „Je moet er heel veel voor doen. De koeien moeten een speciaal rantsoen hebben en ze moeten perfect worden getoiletteerd. Dat vraagt veel tijd en ik besteed ook graag tijd aan andere dingen zoals naar voetbal gaan met de jongens en gitaarspelen in een band.“

Bert heeft geen moeite met grote koeien, zolang ze maar soepel zijn. Toch ziet hij zijn eigen stal als een beperkende factor. De veehouder melkt vijftig koeien en kan er in de huidige stal ook niet meer huisvesten. „Er kunnen 45 koeien tegelijk aan het voerhek vreten en ik wil eigenlijk niet meer koeien dan vreetplaatsen. Ik wil ze allemaal vast kunnen zetten na het melken.“ De stal verlengen is niet mogelijk, omdat de burens dichtbij wonen. Alleen nieuwbouw is een optie. Van 't Oever overweegt om een vrijloopstal te bouwen. „Dat lijkt me ideaal voor de koeien. In een vrijloopstal ben ik wel benieuwd wat zo'n grote koe kan.“ Ambitie om veel groter te groeien na het wegvallen van de melkquotering, heeft Bert overigens niet. „Ik zou wel iets meer koeien willen melken, maar wil ook graag de dingen in de hand houden. Ik wil geen voer aankopen en mest afzetten.“ De veehouder geeft aan moeite te hebben met zaken waar hij geen controle over heeft, als dierziekten en het weer. Bovendien wil hij niet overgeleverd zijn aan de bank. De fokkerij blijft hoe dan ook een belangrijke rol spelen al heeft Van 't Oever ook daar geen specifieke ambities meer. „Geertje 265 was een 'once in a lifetime cow', de koe heeft alles goed gedaan. Op fokkerijgebied hebben we dan ook verder geen wensen, we zijn vooral heel dankbaar voor alles wat de Geertje-familie ons tot nu toe gebracht heeft.“ ■

was op de Waiboerhoeve. In 1999 werkte hij voor een bedrijf in windbreekgaas, waar hij constateerde dat de ventilatie op melkveebedrijven te weinig verbeterde door de dichte nokken. Bert maakte de nokken open met opstaande randen en vroeg er patent op aan. Sindsdien voorzag hij 800 stallen van een nok. Inmiddels plaatst hij er nog een stuk of vier per jaar. Bert en Harriët boeren inmiddels twaalf jaar op de huidige locatie en zijn sinds 2005 zelfstandig. Vader Flip (70) is nog wel bij het bedrijf betrokken en melkt elke vrijdagavond en zaterdagmorgen. Harriët heeft daarnaast een baan als secretaresse bij een zorgorganisatie.

Copyright foto